

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Dispositio hujus libri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

LIBER OCTAVVS

IN DECALOGVM.

Ne Furtum facias.

DISPOSITIO HVJVS LIBRI.

VAM multa, quàm varia, quàm implicita mihi obviam in hoc præcepto sunt ratione ergo in brevem summam illa meo more constringere, & insuper novo, ut soleo, superaddere valeam, nisi Tu, omnium lux animarum, Splendor Sapientiæ, meas tenebras divino igne depellas, foveasque torpentem animum, desperatione collabentem?

2. In quatuor Tractatus Librum hunc propter varietates rerum distinguere oportet. Præ erit de Dominio, quod est fundamentum, unde furtum prohibitum sit; nisi enim Dominus tu rei tuæ, sanè non veterer ego, illam mihi surripere. Secundus de ipso Furto, seu acceptione rei. Tertius de Restitutionis obligatione, quæ ex furto, seu injusta acceptione, vel detentione sequitur. Vbi ad complementum tractationis, non erunt alie radices restitutionis omittendæ, est, Ex re accepta; Ex damnificatione rerum temporalium, vel famæ vel honoris, Ex contrariis. Quartus denique, de Circumstantiis quibusdam restitutionis. Faveant Cœlites, prospere aspi-
Deus.

TRACTATUS PRIMVS.

De Dominio.

CAPUT PRIMUM.

Quid sit Dominium, & qua ratione differat à possessione, usufructu, &c.

Vbi,

An usus distinguatur à Dominio in re ipsa, usu consumptibili?

1. DOMINIUM proprietatis, est jus, seu, facultas de re aliqua perfectè disponendi, nisi lex obsistat, vel conventio prohibeat. Hanc definitionem latè prosequuntur Iurisperiti ex Bartolo. l. 17. ff. de acquirenda possessione, lege Dicast. lib. 2. de Iust. & Jur. tract. 1. d. 1. dub. 4. num. 29. Prohibet enim lex aliquando, ut quavis aliquis dominium suæ rei habeat, disponere de ea re non valeat. Ita pupillus, licet habeat dominium suarum rerum, prohibetur tamen à lege, ne disponat de rebus suis, donec in perfectam veniat ætatem. Ita debitor, licet sit Dominus rei datæ in pignus creditori; illam, ex tacita saltem conventionione non potest idem creditori alienare; dum est in pignus. Ita Religiosus Societatis Iesu, per vota biennij, Dominus est suorum bonorum, sed de iis disponere sine licentia Superioris non potest.

2. Dictum autem est (dominium proprietatis) quia est aliud dominium, quod appellatur jurisdictionis, quæ est potestas gubernandi subditos, præcipiendo, prohibendo, permittendo, judicando, pœnis, vel præmiis afficiendo, protegendo, vindicando; estque duplex, Ecclesiastica, & Sæcularis. De hoc nos dominio jurisdictionis non agimus, nisi fortè aliqua sint obiter agenda.

3. Cum autem eodem num. 1. dictum est (jus) intellige jus in re, quod sit plenum, perfectissimum; non verò jus ad rem, de quibus Passim Doctores lege Dicast. l. c. num. 32.

4. Distinguitur autem dominium, à possessione, ab

usufructu, & à mero usu: nam his non convenit esse testates liberas disponentes de re. Possessio enim aliud, nisi facultas insistendi in re, quam quis possidet. Usufructus est potestas, seu jus utendi, & fruendi re, usque sit tantum utendi.

Potest, v. g. quis uti hoc fundo, solum ad residendum vel dormiendum in illo? Erit merus usufructus. Potest fundum, tum ad hoc, tum etiam ad colligendos ejus fructus, illis que usurpandos, sed non ad ipsum fundum nandum? Erit usufructuarius. At dominium comprehendit jus possidendi, utendi, fruendi: & insuper jus alienandi, &c.

5. Illud hic obiter nota, Usufructum esse duplicis generis idest, habentem ulum facti, & ulum Juris. Ulum facti habet, qui solum utitur re: Sic competitetiam bonis que utuntur herbis, & paleis. Ulum Juris habet, qui utitur, & potest ad suum beneplacitum uti re, nam præterea dicitur habere jus utendi, in quod competit bonis. Religiosis verò hoc jus utendi competere debet. Ex dependentia voluntatis Superioris docet vera sententia, de qua mox redibit sermo c. seq. §. 5.

6. His positis, celeberrima est questio: An in re, usu consumuntur, seu, ut loquuntur Jurisperiti, quæ fructum recipiunt, separari possit usus à dominio? Si, v. g. tibi usum hujus panis, hujus vini, statim deo tibi datum, & perfectum dominium illorum; Ita enim videtur, nam si deo tibi vini usum, ergo potes illud bibere, ergo illud destruere, & consequenter de illo perfectè disponere, quod est perfectè de illo dominium habere, quod quidem consuetudine fieri nequeunt in rebus non consumptibilis; si enim tibi deo usum, seu etiam usufructum fundi, licet possis uti fructibus, eisdemque frui; non potes tamen ipsum fundum destruere, de quo illo absolute disponere.

7. Respondeo. Hæc questio originem habuit ab ordine Minorum Sancti Francisci, qui approbante Nicolao IV. licet reprobande deinde Joanne XXII. iterum approbantibus Martino V. & Paulo III. prohibetur non solum suos Religiosos particulares (in hoc enim conveniunt cum Religiosis particularibus aliarum Religionum), sed etiam suam Communitatem, seu Monasterium nullum habere dominium rerum: quæ ipsi